

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 39 (1434) 1984 m. spalio 5 d.

Melbourne

XXIX METAI

Ir toliau protestuoti prieš Lietuvos okupaciją

DIDŽIOSIOS TREMTIES 40 METŲ SUKAKTIS

1944 metai buvo labai šiurpūs ir be galo nelaimingi Lietuvai, vieni nelaimingiausių jos istorijoje. Kai tų metų birželio 6 d. Vakarų sąjungininkai pradėjo Normandijoje ofensyvą prieš hitlerinę Vokietiją, visos pavergtos tautos su didele viltimi laukė savo išvadavimo, nes tikėjo Vakarų demokratijų pergale, jų humanišku, Atlanto ir kitų paktų principais. Tačiau buvo skaudžiai apviltos, nes buvo atiduotos bedieviško bolševizmo nemaloni.

Vis dėlto reikėjo kas daryti. Bet kas? Neturėjome šiuo atveju plano, nes netikėjome Sovietų Sąjungos pergale. Bet ką tokiu momentu būtų galėjęs reikšti planas, jeigu jis ir būtų buvęs? Pagaliau lietuvių rezistencijos vadai tuo metu jau buvo vokiečių nacių sumiti, sėdėjo koncentracijos stovyklose ar buvo internuoti. Rūsenu tačiau klaidinti, kad "Vakarų sąjungininkai mus išgelbės". Bet tai buvo tik skėstančio šiaudais.

Vienierių metų bolševikų okupacijos (1940-1941) patirtis neleido mums manyti, kad bolševizmas sužmoniško. Pagaliau birželio mėnesio ofensyva pralaužė vokiečių frontą. Liepos 13 d. 1944 m. buvo užimtas Vilnius, greitai daugiau kaip pusė Lietuvos teritorijos buvo okupuota. Frontas kiek ilgiau išsilaikė Žemaitijoje ir Suvalkijoje, bet ir tai buvo realių vilčių, kad raudonoji armija bus sulaukyta. Taip ir įvyko.

Karo nuniokota ir lietuviams priešingai nusistačiusi Vokietija, valdoma nacių režimo, buvo vienintelis kraštas, į kurį mes galėjome trauktis. Estai su latviais buvo kiek laimingesni: jie buvo jūreiviškos tautos, turėjo daugybę mažų laivelių, ilgesnes jūros pakrantes. Tai gi jų pasitraukimas galėjo vykti ir vyko į Baltijos jūrą - į Švediją, Suomiją.

Lietuvių pasitraukimas buvo be galo neplaningas, neorganizuotas, spontaniškas. Dažnai atvejais traukėsi tie, kuriems nebuvo didesnio bolševikų pavojaus, nepasitraukė tie, kuriems būtina reikėjo apieisti bolševikų okupuojamą Lietuvą. Iš viso 1944 m. rudenį iš Lietuvos išvyko apie 100.000 žmonių. Apie pusę jų išvengė fronto, pasitraukė į saugesnes vakarines ir pietines Vokietijos dalis; kiti 50.000 pajudėjusių buvo nelaimingesni: jie buvo arba Sovietų pasivyti, arba apsupti. Dalis jų sumita ir išstremta į Sibirą, kiti "tapę lenkais" įsikū-

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

rė Lenkijoje ir tik dalelė grįžo į Lietuvą.

Tos dešimtys tūkstančių tremtinių - pabėgėlių, pasitraukusių į užsienį, save laikė tremtiniais, nes buvo išstremti iš savo tėvynės artėjančių priešų. Šiuo atveju Lietuva neteko labai didelės dalies savo intelektualinių pajėgų, įvairių sričių specialistų, profesionalų, kurių ji buvo prisigudžiusi per 20 nepriklausomo gyvenimo metų.

Netenka kalbėti apie labai sunkias karo meto gyvenimo sąlygas Vokietijoje. Gerai tik tiek, kad ano meto Vokietija buvo atidariusi mūsų pabėgėliams savo sienų barjerus, suteikė šokią tokia pastogę, kas buvo labai nelengva jos subombarduotuose miestuose ir neišdavė priešui nuo kurio bėgome. Ačiū už tai.

Neblogiau pasielgė ir karą prieš

vokiečius laimėję vakariniai sąjungininkai, nors čia buvo skaudžių "išimčių".

Iš Lietuvos prieš 40 metų bėgome ne geresnio gyvenimo, ne turtų ar gerų uždarbių ieškodami, bet norėdami išvengti mirties ar Sibiro tremties. Bėgome, tikėdamiesi sulaukti karą laimėjusių vakariečių pagalbos. Bet tik mūsų labai kietas vieningas laikymasis negrįžti į sovietinių rusų okupuotą Lietuvą išgelbėjo mūsų gyvybę. Tada mes protestavome prieš krašto okupaciją, šaukėme pagalbos Lietuvai, deja, nebuvome išklaustyti, nes Vakariniai sąjungininkai nepalyginau labiau tikėjo apgaulinga bolševikų propaganda, kaip mumis - tikrais bolševikų teroro liudininkais. Buvome nemalonūs "svečiai".

Julius Vidzgiris, rašydamas "Europos Lietuvoje" apie "1944 m. egzodą laiko tekneje", štai rašo: "Mūsų pirmieji draugai nelaimėję anuo metu buvo vokiečiai, kurie mūsų pabėgėlių neatstūmė ir neatsisakė priimti. Jie ištiesė mums savo pagalbos ranką, dalijosi su mumis striukėmis ištekliais, davė pastogę bombarduojamame krašte ir padėjo mums pakeliui į laisvąjį (Nukelta į 2 puslapį)

Iš pagrindžio laikraščio "Lietuvos ateitis" Nr. 7

NETIKĖK, NEBJOK, NEPRAŠYK!

Laiškas laisvajame pasaulyje gyvenančiam Lietuvos jaunimui

BRANGŪS TAUTIECIAI,

Kur mes bebūtume - Jūs Čikagoje ar Adelaidėje, mes čia Lietuvoje, dar kiti - Pravienskių ar Permės lageriuose, esame vienos tautos, vienos tėvynės - LIETUVOS vaikai. Mūsų skirtingi likimai, bet vienas kraujas. Mažam mūsų kraštui istorija lėmė sunkią ir savitą dalį.

Iš tiesų, jeigu Jūs atvyksite Lietuvon, nerasite jos tokios, kokią prisimena Jūsų tėvai. Viskas bus pasikeitę ar negrįžtamai išnykę: sodyba, senas kryžius galulaukėje, šulinys su svirtimi... Šiandien viskas atrodo kitaip. Nutilusi lietuviška daina, Kauno Laisvės alėja su rusiškais užrašais parduotuvių vitrinose, garsioji Iguolos bažnyčia pavirtusi vitražų ir skulptūrų muziejumi.

Tada Jūs mane paklauskite, kur ta Lietuva; nejaugi ji užgeso, nejaugi negyva? Aš atsakysiu: neieškokite jos pro "Gintaro" viešbučio ar ekskursijų autobuso langus. Kai eisite pro geltoną, murziną mūrą

ties Lenino aikšte, žinokit ten gyve na Lietuvos budelis, ten, rūsiuose, kankinama lietuviška dvasia.

Jei norit išvysti ją gyvą, ieškokite jos paprastų žmonių, JŪSŲ tautos brolių akyse. Arba debesyse, praplaukiančiuose virš Lietuvos miškų - juk dangus virš mūsų visada tas pats. Jeigu atvyksite vasarą, nusivesiu Jus prie Joninių laužo į Rasos - pirmą pradedės skais tybės šventę. Ji ten gyva. Ten gyve na Lietuva! O pats tiesiausias kelias jona veda į artimiausią bažnyčią.

Atvykite pas mus. Mes Jūsų laukiam. Tik atvykite švarūs - neleiskite, kad priešas Jus suteptų, saugokitės, kad nepanaudotų Jūsų savo užmačiom. Budėkit. Budėkit nuperkami, apgaunami ar užmigdomi. Lietuvis - sovietinės imperijos kalinio santykis su okupantu yra išreiškiamas trim priesakais - netikėk, nebjok, neprašyk. Jeigu Jums pavyks išlaikyti šiuos priesakus, Jūs laimėsite!

Kreipiamės į Jus sunkiu Lietuvos Bažnyčiai laikotarpiu. Atėjo

— Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, vadovaujamas medicinos daktaro Kazimiero Bobelio, telegrama padėkojo Amerikos prezidentui Reagan už jo pareiškimą, kad JAV nepripažįsta Sovietų Sąjungos įvykdyto Rytų Europos padalinimo, kai Sovietų Sąjunga sulaužė ne tik Jaltos, bet ir kitas tarptautines sutartis, jėga pavergdama Rytų Europą su Pabaltijo valstybėmis. Komitetas pažymi, kad lietuviai yra dėkingi prezidentui Reagan už priminimą, kad JAV nepripažįsta Pabaltijo valstybių pavergimo.

— Venecuelos didieji laikraščiai ir televizijos stotys plačiai pranešė apie Caracase įvykusį Pietų Amerikos Lietuvių Kongresą ir iškelia Lietuvos tikinčiųjų ryžtingą kovą už religinės laisvės apsaugojimą. Dvi svarbiausios Caracaso televizijos stotys perdavė kongreso iškilmingas pamaldas, kurias per televiziją stebėjo virš keturių milijonų žmonių. Mišias Caracas katedroje už Lietuvą aukoją apaštalinis nuncijus arkivyskupas Storero. Lai mės, kad buvo gabių lietuvių, kurie iškilmes organizavo ne savo tarpe, viešumoje iškeldami Lietuvos laisvės troškimus.

— PLB valdyba naujai paskirtam pasaulio lietuvių reikalams vyskupui Pauliui Baltakuiui jo konsekracijos proga padovanoti simbolinę dovaną iš Lietuvos atvežtą pakelės kopytėlę su gintaro gabalu. Ši dovana buvo nunešta katedroje šv. Mišių metu per aukojimą. PLB pirmininkas inž. Vytautas Kamantas dalyvavo ir po pamaldų lietuvių pranciškonų sodyboje vykusių vaišių metu tarė sveikinimo žodį.

— PLB pirm. inž. Vytautas Kamantas jau treči metai dirba didelėje ligoninėje Grand Rapids mieste Michigano valstijoje. Jo namų adresas: 1851 Skyview Drive, Sparta MI 49345, USA.

— Vokietijoje iškilmingas pamaldas šv. Kazimiero 500 metų jubiliejaus proga už persekiojamą Lietuvos Bažnyčią Koelno katedroje spalio 6 d. aukos vyskupas Klaus Dick. Į šį minėjimą organizuojamos lietuvių ekskursijos ne tik iš įvairių Vokietijos miestų, bet ir iš kaimyninių valstybių.

sunkių išbandymų metas. Kunigų areštai, jaunimo terorizavimas. 10 metų Lietuvos kunigai nebuvo sodinami į kalėjimus - reiškia, kad Lietuvos Bažnyčia pereina iš veiklos fazės į aukos fazę. Taip matyt mums skyrė Dieviškoji Apvaizda.

Prisiminkime, kaip viskas prasidėjo. Praslinkus pokario siaubui, Lietuvos Bažnyčia vis traukėsi, pik tybiškojo ateizmo spaudžiamą, iki paskutinės ribos, kol nebuvo pasiekinta į vaikų sielas - uždrausta kunigams katekizuoti vaikus. Toliau trauktis nebuvo kur ir prasidėjo kovos laikotarpis, kuris būsimos Lietuvos istorijoje bus surištas su "LKB Kronikos" vardu.

Nelaimėjęs piktybiškasis ateizmas ryžosi eiti iki galo. Pradėta buvo nuo Šiluvos eisenos, kuri jaunimo dėka įgavo vis platesnį mastą — buvo areštuoti Gema Stanelytė, Vytautas Vaičiūnas, Mečislovas Ju rvydas. Ties tuo nesustota, buvo peržengtas lemtingas barjeras — areštuoti kunigai Alfonsas Svarinskas ir Sigitas Tamkevičius. Lietuvis dvasiniai vadai, gyvu pavyzdžiu mums, jaunimui įkūnijantys riterystės ir šventumo idealus. Jų, kaip Apvaizdos įrankių, dėka Lietuvos Bažnyčios buvo karšta, o ne drungna.

Ir toliau protestuoti prieš Lietuvos okupaciją

(Atkeičta iš 1 puslapio)

pasaulį. Be šios pirmosios vokiečių pagalbos nė Vakarų sąjungininkai niekada nebūtų įstengę mums padėti ir parodyti savo solidarumą pabaitiečiams. Galima manyti, kad mūsų dėkingumas vokiečių tautai ne visuomet buvo tinkamai pareikštas, todėl čera į tai atkreipti dėmesį, kai pažymime savo didžiojo egzodo keturiasdešimtmetį. Niekas neneigia, kad vokiečių tautos vardu Trečiasis Reichas įvykdė daug sunkių nusikaltimų prieš žmoniškumą, ne paskutinėje vietoje ir Lietuvoje. Tačiau su nemažesniu pabrėžimu kaip tik reiktų pažymėti, kad vokiečių tauta buvo pirmoji, sunkiomis dienomis ištiesusi mūsų pabėgėliams draugišką pagalbos ranką. Jei anuomet vokiečiai būtų mus prie sienos sulaukę ir mums savo žmoniškumą neparodę, tai ir

Vakarų sąjungininkai nebūtų turėję progos savo palankumu mums parodyti užuojautą".

Mūsų pasitraukimas iš Lietuvos buvo protestas prieš Lietuvos okupaciją. Su tokiu šūkiu mes traukėmės, su juo emigravome į tolimus kraštus. Net ir dabar, 40 metų išgyvenę svetur ir nebeturėdami vilčių sugrįžti į laisvą ir nepriklausomą Lietuvą, netgi iš tremtinių viltį imigrantais, nuo jo nesame atsiskę.

Regėdami ir jausdami besibagainčius mūsų gyvenimo metus, mes ir po 40 metų visomis išgalėmis stengiamės Lietuvos laisvės idėjas perduoti savo vaikams bei vaikaičiams, kurdami ir palaikydami politines organizacijas, Pasaulio ir kraštų Lietuvių Bendruomenes, liuanistines mokyklas, jaunimo, sporto organizacijas, tautinių šokių grupes, chorus, puoselėjančius

lietuvų kultūrą, papročius, pasirodydami saviems ir svetimiems.

Zinia, kartais mums pritrūksta "kvapo", jėgų. Mūsų viltis stiprina pasaulio įvykių eiga ir faktas, kad net po 40 tremties bei iševijos metų mes dar nesame tautiniai mirę, kad ir ne visada sėkmingai kovojame dėl savo krašto ir jo žmonių laisvės. Kad mūsų žodinė kova šį tą reiškia, patvirtina ne kas kitas, o tik mūsų priešas, nuolat mumis "besidomėdamas", apšaukiąs mus "kariniais nusikaltėliais", mums priekaištaująs, barąs, džiaugijąs mūsų kai kuriomis nesėkmėmis.

Taigi ir minėdami 40 metų tremties sukaktį, jos proga apžvelgdami mūsų nueitus kelius ir atliktus darbus, turime likti ir toliau gyvatingi, gaivalingi ir toliau protestuoti prieš Lietuvos okupaciją!

VISI BŪSIME PROLETARAI

Šiais metais spalio mėnesį visi pensininkai Australijoje gaus iš jų pačių daugumos balsais išrinktos socialistinės valdžios krūvą anketų, kurias reikės labai teisingai užpildyti dėl taip vadinamo pensijų "Assets test". Patal šias anketas valdžia nustatys ar pensininkai yra verti gauti nuolatinę senatvės pensiją.

Dabartinė socialistinė valdžia mano, kad "buožės" ir visokie nauji ir vasarnamių savininkai neturi teisės gauti pensijos, kuri turi būti mokama tik neturtingiems proletarams. Kada prieš praėjusius Federalinio Parlamento rinkimus tuo metinis ministris pirmininkas Malcolm Fraser rinkiminėje kalboje pareiškė, kad prie socialistinės valdžios saugiausia vieta sutaupoms yra po lovos matracu, tai visi "žinovai" iš to labai pasijuokė.

Šiandien matome, kad jo patarimas buvo vienas iš geriausių. Užpildant pensininkų anketas reikės įrašyti visą banke esamą sutaupą. Taip pat reikės įrašyti visas investicijas, turimus vasarnamus, laivelius, automobilius, auksą, žmonos trangenys, įrankius, baldus ir vertingus paveikslus bei pašto ženklų rinkinius.

Joks pensininkas negalės turėti žemės daugiau kaip 2 hektarus arba 5 akrus. Kas viršaus, bus užskaitoma kaip turtas ir atitinkamai sumažinama arba visai nutraukiama pensija iki tas žmogus nenusibuožins.

Galėsime turėti vienai šeimai vieną namą, kuris dar šiais metais

Rašo A. Kornelijus

nebus įtrauktas į "Assets tests". Galėsime turėti vieną automobilį, kurio vertė nepašoka \$ 10.000. Baldai taip pat neturi prašyti \$ 10.000. Kas viršaus, bus užskaityta kaip buožiškas turtas ir atitinkamai mažinama pensija.

Kai kurie lietuviai žurnalistai prieš rinkimus mus įspėjo, kad balsuodami netikėtume socialistų pažadais, nes jie visada už kiekvieną pažadėtą dolerį atima dešimt, bet mes jais netikėjome, nes manėme, kad mes geriau nusimanome politikoje, o be to geras gyvenimas buvo jau nusibodęs ir norėjome "svieto lygybės".

Mes manėme, kad socialistai atims iš turtuolių, iš didžiųjų firmų ir pridės mums, bet negalvojome, kad "nubuožinimas" prasidės nuo senelių pensininkų.

Tie, kurie visą gyvenimą girtuokliavo ir lošė arkliais, šiandien yra garbingi proletarai "užsitarnavę" pilną pensiją, o mes, kurie tapėme juodai dienai, pasidarėme buožėmis, kurie nėra verti pilnos pensijos, panašiai kaip 1940 m. Lietuvoje, kai mūsų tėvynę pasidarė nuo Palangos iki Vladivostoko.

Australijos žurnalistai ir dauguma parlamentarų spėja, kad pradėtas "Assets test" su pensininkais yra tik bandymas didesniai nubuožinimo planui.

Šalia mokamų pajamų "income tax" reikės mokėti dar turto mokestį - "Wealth tax". Dar nėra galutinai nustatyta, bet numatoma, jeigu turtas nesieks \$ 30.000 tai

reikės mokėti tik 30 centų už kiekvieną dolerį, bet jei turtas bus didesnis, tai mokėsime po 46 centus už kiekvieną dolerį, taip, kad po penkmečio plano visi būsime proletarai.

Viskas priklausys valdžiai ir viską tvarkys "computers" - elektroninės skaičiavimo mašinos. Nieko neturėsime ir nieko nereikės, nes valdžia su "kompiuterių" pagalba nustatys kas mums reikalinga.

Prieš pusę metų kraštutinių kairiųjų konferencijoje buvo nusiskųsta, kad jauni bedarbiai neturi būty ir miega daržinėse arba ilindė į seną automobilį, kai tuo tarpu turtuoliai turi per daug kambarių, kurie jiems nereikalingi. Buvo pradėtas ruošti sekvencijos įstatymas, kad valdžia galėtų tuose namuose apgyvendinti poras bedarbių. Artėjant Federaliniams rinkimams šitas sekvencijos įstatymas atidėtas svarstyti po rinkimų.

Valdžiai labai lengvai pasiseks "sutvarkyti" pensininkus, nes jų organizacijos tradiciniai visada balsuoja už socialistinio bloko partijas. Sutvarkius pensininkus, ateis eilė ir visiems kitiems su turto mokestis anketomis, bet jau bus per vėlu ieškoti pagalbos.

PROTESTAVO UKRAINIEČIAI

Apie 10 tūkstančių ukrainiečių Vašingtone dalyvavo protesto demonstracijoje prieš sovietų vykdomą ukrainiečių kultūrinį genocidą. Demonstracija vyko priešais Sovietų Sąjungos ambasadą. Manifestaciją surengė Amerikoje įsisteigęs komitetas kovai prieš ukrainiečių tautos rusinimą. Komitetas jau praėjusiais metais buvo surengęs masinę demonstraciją, kuria buvo prisimintas penkiasdešimtmetis nuo didžiojo bado Ukrainoje. Stalinui įsakius nesuteikti ukrainiečiams jokios pagalbos maistu, nuo bado tuo metu mirė apie septyni milijonai ukrainiečių.

Londonė "The Month" mėnesinis žurnalas rašo apie Lietuvoje vedamą kovą už tikėjimo laisvę. Straipsnio autorė Jenice Brown reiškia nuomonę, kad nors tikinčiųjų spaudimas Lietuvoje didėja, sovietams sunku nuslopinti masinį sąjūdį už religinę laisvę kovojančių lietuvių.

Įvykiai

● **Australijos Literatūros Taryba** ruošia Daugiakultūrinių rašytojų savaitgalį Melbourne spalio 27-28. Paskelbtoje programoje Literatūros bendruomenių kalbų ir vertimų skryjuje paskaitą skaitys ir lietuvaite Lidija Simkutė Pocienė. Paskaitos vyksta konferencijos Centre, Council of Adult Education 256 Flinders St. Melbourne.

● **Adelaide.** Nuoširdus lietuvių bičiulis Arkivyskupas James Gleeson rugsėjo 19 d. turėjo stiprią širdies ataką ir paguldytas Royal Igoninėje. Gydytojų priežiūroje jau sveiksta, bet savo pareigas laikinai perdavė pagalbininkui arkivyskupui Leonard Faulkner. Metų gale paaiškės, ar Adelaidės Arkivyskupas J. Gleeson galės grįžti prie savo pareigų.

● **Japonijos saugumas pranešė,** kad Sovietų Sąjunga Pacifiko vandenyne jau laiko savo trečdalį visos karinio arsenalo: 825 karo laivus, 2.200 karo lėktuvų, 370.000 karių. Tolimuose Rytuose prigabeno irgi trečdalį visos Sovietų Rusijos karinės mašinos. Japonija jaučia, kad jai didelė grėsmė, prieš kurią negalėtų atsilaikyti, neatsilaikyty nei Kinija, tik viena JAV dar kol kas galėtų pasipriešinti, bet Amerikai reikalinga bazių, atsparos uostų, - praneša "The Age" rugsėjo 27.

● **New Yorkas.** Izraelio buvęs Gynybos ministeris Ariel Sharon padavė į teismą tarptautinį Time žurnalą, kam jis rašė, kad 1982 m. Vakarų Beirute, Libane, Sharon rugsėjo mėnesį padarino palestiniečių stovyklose žudynes ir Sharon reikalauja net \$ 50 milijonų už tariamą šmeižtą atitaistyti žydų vardą.

● **Vašingtonas.** JAV Kongresas ruošiasi patvirtinti Izraeliui milžinišką paramą \$ 2.6 bilijonų, bet Izraelis prašo dar daugiau ekonominės ir karinės pagalbos. Jungtinis Žydų Fondas šaukia Amerikos žydų atstovų suvažiavimą ir sekantisiais metais planuoja surinkti \$ 700 milijonų aukų Izraeliui.

● **Roma.** Popiežius Jonas Paulius II spalio 1 d. kritikavo Viduržemio jūroje netoli Italijos Maltos salos socialistų valdžią, kuri uždarė katalikų mokyklas ir jas nusaivino. Kiek anksčiau Paryžiuje demonstravo milijonus prancūzų, kai sužinojo, kad Prancūzijos socialistų valdžia kėsinais atimti katalikų mokyklas.

● **Paryžius.** Kada ligoniui nėra vilties pasveikti, tai jo kančių užbaigimui ar galima jį nužudyti? Šį klausimą viešai diskutuoja Prancūzijoje bedieviai medikai Nicoje tarptautiniame medicų kongrese. Jei nėra Dievo, tai viskas galima: ir negimusį kūdikį nužudyti, ir ligonį ir seną žmogų, bet jei yra Dievas, tai reikia užlaikyti Jo įsakymus!

● **Toronto.** "Tėviškės Ziburiai" praneša apie afganistaniečių Laisvės kovotojų nelaisvės patekusį lietuvi Rimą Burbą iš sovietinės armijos, kuris šiuo metu jau yra internuotas Šveicarijoje iki lapkričio 22 d. Tą dieną Rimas Burbas turės apsispręsti ar nori likti Vakaruose, ar grįžti į Sovietus. Jo likimu rūpinasi Lietuvių Bendruomenės Šveicarijoje pirmininkas patriotas Narcizas Prielaidas, kuris Ženevoje yra baigęs du fakultetus, turi ūkį Prancūzijoje, gerai kalba ir prancūzų, italų, vokiečių, anglų, kalbas, net tebeturi ir Lietuvos pilietybę.

● **Filipinų** rytuose prieš mėnesį praužęs uraganas nusiaubė Siargao salą, pusė milijono žmonių žvelgia badui ir akis, jiems reikalinga maisto pagalba, kurią organizuoja katalikų šalpa.

TĖVIŠKĖS AIDAI

16 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskūcas numeris 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taise savo nuožiūra.

TEVIŠKĖS AIDAI

TIKĖJIMU GYVENKIME!

Lietuvos okupacinei sovietų valdžiai neleidus Popiežiui Jonui Pauliui II aplankyti Lietuvos katalikų, pabučiuoti Lietuvos šventą žemę, aplaistytą Tėvynės Laisvės gynėjų krauju, pasimelsti Vilniuje prieš Kaziemiero relikvijų, taip grubiai Lietuvai buvo atimtas džiaugsmas savo sostinėje sutikti Šv. Petro Ipdėdinį ir iš jo asmens išgirsti stiprinantį šiltą žodį.

Tada Popiežius rugsėjo 9-20 dienomis pasuko į Kanadą. Šiai apaštalinėi kelionei parinko šūkį: "Skelbkime tikėjimą ir tikėjimu gyvenkime!" Kanada šiuo metu turi virš 24 milijonų gyventojų, iš jų 11 milijonų katalikų, kurie sudaro 44% visų gyventojų. Tai gerai organizuota katalikų bendruomenė, turį nemažos įtakos į Kanados viešąjį gyvenimą. Pašaukimų gausu. Šiuo metu kunigystei ruošiasi virš 1.000 jaunų studentų. Popiežius aplankė dvyliką Kanados vietovių, apkeliaudamas visą Kanadą, tiesioginiai susipažindamas su krašto gyvenimu, žmonių problemomis.

Kanadoje pirmas šv. Mišias Popiežius aukėjo Quebec Laval universiteto sporto stadione, dalyvavo per pora šimtų tikinčiųjų. Kartu su Popiežium koncertavo 1.000 kunigų ir visi Quebeco vyskupai. Popiežius kvietė kardiniečius apsispręsti Kristaus akivaizdoje, nes tikėjimas kultūrai yra šviesa, druska, skatina vertybes, kuriomis krikščionis įžvelgia patį Kristų vargšui, ligoniui, nelaimėms ištiktam žmogui, žmogaus gyvybei. Kultūra yra ieškojimas grožio, tiesos, gėrio. Ne medžiaginiai turtai didina žmogaus vertę, o dorumas, dvasinis kilnumas. Tikintieji, sujungdami tikėjimą ir kultūrą, atlieka Bažnyčios misiją, tarnauja bendruomenei ir tiems, kurie yra šalia Bažnyčios, šalia krikščioniškos kultūros, nes parodo krikščioniško gyvenimo aukos kilnumą.

Popiežių lydėjo kardinolas Casaroli, artimi bičiuliai, per 70 žurnalistų, atstovaujančių pasaulio žymėms laikraščiams. Popiežių visur sutiko aukštieji valdžios atstovai. Montrealyje Popiežiaus Mišiose dalyvavo apie 400.000 tikinčiųjų, nežiūrint lietaus. Jaunimui skirtame susitikime dalyvavo 15.000 jaunuolių nuo 15 iki 25 metų amžiaus. Montrealio lietuviai pasveikino Popiežių susirinkę apie 1.000, moterys tautiniais rūbais pasipuošusios, iškėlė plakatus, Trispalves vėliavas. Toronte Popiežius šv. Mišias aukėjo milžiniškoje Downsview aerodromo aikštėje, susirinkus virš pusės milijono žmonių iš 30 įvairių tautinių grupių. Kartu aukėjo šv. Mišias 6 kardinolai, 24 vyskupai, 1.200 kunigų, didelė ir organizuotų lietuvių grupė. Su lietuviais Popiežius susitiko dar ir Winipege, Edmontone. Jaunimui Popiežius iškėlė šventumą.

Savo gyvenimu skelbkime tikėjimą ir tikėjimu gyvenkime! Tebūnie ir mums šis Popiežiaus paskatinimas. Melskime, kad Dievas palaimintų lietuvių tautą nusikratyti bolševizmo jungal! PD

NEUŽMIRSTAMI TAUTOS VAIKAI

Mirė Antanas Kučingis

1983 m. liepos 7 d. Kaune mirė Antanas Kučingis, mūsų operos veteranas, vienas jos kūrėjų ir ilgametis solistas, auksabalvis dainininkas, nuoširdus lietuvis patriotas ir didžiai taurus žmogus.

Jo laidotuvių dieną, liepos devintąją, "Kauno tiesa" išspausdino traforetinį nekrologą (jį perspausdino "Literatūra ir menas"), tačiau nei kur jis pašarvotas, nei kada bus laidojamas, paskelbti valdžios atstovai neleidė. Tegu apie šio toli ir plačiai žinomo vyro mirtį kaudiečiai mažiau žinos ir mažesnės minios sueis į laidotuves!

Zinia ėjo iš lūpų į lūpas, ir A. Kučingio palydėti susirinko nemažas pulkas vyresnio amžiaus žmonių, jo talento gerbėjų.

Lietuviškoji tarybinė enciklopedija rašo: "Kučingis Antanas (g. 1899. X. 18 Veiveriuose, Prienų raj.) liet. taryb. dainininkas (bosas), LTSR nusipelnęs artistas (1945). Nuo 1923 mokėsi Kauno muz. m-loje (A. Kutkaus dainavimo klasėje; baigė 1927); nuo 1924 Kauno valstybės teatro solistas, 1944-48 ir 1957-61 dainavo LTSR operos ir baleto teatre. Kūrybai būdingas dramatiškumas, raiškus humoras, subtilus lietuvių liaudies dainų interpretavimas. Gastroliauvo Paryžiuje, Prahoje, Stokholme, Taline, Rygoje, Maskvoje".

A. Kučingui plojo karaliai ir prezidentai, jam plojo ir sėkmės linkėjo Fiodoras Saliapinas.

— Susijaudinęs (Delibo operoj "Lakmė" iš scenos) grįžau į grimto kambarį, - rašo prisiminimuose dainininkas, - ir staiga pasigirsta beldinamasis, įeina teatro administratorius P. Adomavičius, o už jo Fiodoras Saliapinas - Leiskite paspausti ranką, puikiai dainavote! Taip ir įstrigo man šie žodžiai širdin. Paskui dainavome drauge "Bo rise Godunove". Saliapinui labai patiko mano Varlamas.

Ne veltui A. Kučingis vadinas Lietuvos bosų karaliumi. Per 45 kūrybos metus jis sukūrė 70 labai įsimintinų vaidmenų.

Apie A. Kučingį, kaip didelį menininką, gražią knygelę parašė muzikologė Ona Narbutienė (1971). Ačiū jai!

Jaunystėj A. Kučingis buvo mokytojas, Gimęs Veiveriuose (vėliau persikėlė į artimus Mauručius, motinos tėviškę), mokėsi jų garsiojoje mokytojų seminarijoje, dirbo kaimo mokyklose. Pašauktas į kariuomenę, įstojo į Karo mokyklą Kaune, kur įsigijo topografo specialybę. Jai ilgai tarnavo ir solistu būdamas.

— Ši specialybė man labai patiko, - sako jis, - dirbti sekėsi. Kartografiniai darbai teikia ir estetinio pasitenkinimo, nes gražiai išbraižyti tame ir atspausdintame žemėlapyje slypi nemaža meninių elementų. Tad abi iš pažiūros skirtingos specialybės mano gyvenime derinosi harmoningai.

A. Kučingio rašyena buvo labai aiški ir graži.

Apie A. Kučingį, kaip dainininką, rašyta ir kalbėta nemažai.

— A. Kučingis - ne vien talentingas dainininkas, bet ir didelės vidinės disciplinos bei kultūros

žmogus, žavintis kitus savo dvasine harmonija, santūria vidine šiluma, - rašo O. Narbutienė.

Sventa teisybė. Trumčiau ir tiksliau nepasakysi. O pats dainininkas pabrėžia:

— Artistas turi būti pasitempęs labiau už kitus. Ir niekada nevalia užmiršti, kad publika, besizavinti juo scenoje, turi jį gerbti ir gyvenime. Kitaip publika netikės juo". (O. Narbutienės knygelė).

Kas A. Kučingį iš arčiau matė ir ilgiau juo gėrėjosi, visi patvirtins, jog toks "pasitempęs" jis visada buvo. Nereikia, beje, pamiršti, kad jis - karys, ilgai tarnavęs Nepriklausomos Lietuvos kariuomenėje ir turėjęs nežemą karininko laipsnį (majoro).

Neretas dainininkas (ir apskritai menininkas) "dainuoja visiem", kaip sako poetas epitafijoje Liudui Girai: "Ilsėkis tad! Visiems tarnaudamas pavargai".

A. Kučingis dainavo ne visiems ir žinojo, kam dainuoti. Tai sako faktai ir dainininko žodžiai.

1942 m. gavo Kauno III gimnazija minėjo dešimtąsias Maironio mirties metines. Artima gimnazijos bičiulė, operos solistė Kardelienė, maloniai sutiko minėjime dalyvauti pati ir pasikviesti daugiau solistų. Atėjo A. Kučingis, J. Mažeika ir kiti. Gražią kalbą apie Maironį pasakė poetas St. Būdavas. Dainininkai dainavo, kas į galvą jiems atėjo: liaudies dainas, romansus ir mėgstamųjų operų arijas. Ir tik vienas Kučingis dainavo mūsų kompozitorių kūrinius Maironio žodžiais. Jis vienas tikrai minėjo Maironį.

Žvelgdami į A. Kučingio biografiją Enciklopedijoje, regime nemažą metų spragą: 1948-1957. Mažne 10 metų! Kur jie dingę? TSRS koncentracijos lageriuose... 1945 m. "nusipelnęs artistas" 1948-ais buvo suimtas, teistas ir dešimtį metų varinėtas po Sibirą, kol N. Chruščiovas, Adenauerio prispirtas, pa-

leido vokiečius ir duris atvėrė kitiems nekaltai kenčiantiems kalinams. A. Kučingis sėdo, nes buvo "asmenybės kulto" ir Berijaus laikai, o dainuoti visiems jis nemo-kėjo.

Atvartą eiliniu etapu iš Mardovijos į Kemerovo srities Olžerą (Prokopjevsko raj.) vienas jo pažįstamas sutikęs su nuostaba paklausė:

— Kaipgi čia tamsta dabar? Ar negalėjai gi dainuoti, kaip Kipras, Mažeika ir kiti dainuoja? Argi ten ne geriau?

— Kam ten (t.y. nepriklausomoj Lietuvoj) buvo gera, tam dabar neturi būti bloga čia, - ramiai atsakė A. Kučingis.

J. Prietelis

"Aušra" Nr. 39 (79), Lietuva
(Bus daugiau)

Juozas Mikštas

VILNIAUS MIESTO BUDĖTOJA

Vilniau, mūsų Vilniau, Gedimino mieste,

Ar galėsi Tu kada
Laisvai Lietuvai didingai šviesti,
Kai užgis kančių žaizda?

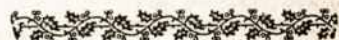
Lenkai alino Tave sunkioj vergijoje,
Rusai nuo senų senovės
Tavo amžių turtą godžiai grobė,
rijo.

Storo mūro sienas griovė.

Ten raudonas voras, kraujo
prisipampęs,
Ir dabar dar auga vis didyn.
Smurto vėliavose žvaigždės
penkiakampės
Tautai rodo kelią prapultin.

Vien tik Vartuose Aušros šventos
Dievo Motina budėti nenustos - - -

Melbourne, 1984 m. spalio mėn. 9.

ŠV. KAZIMIERO 500 METŲ JUBILIEJUS

Melbourne spalio 7 d. sekmdienį
12 val. šv. Jono bažnyčioje

KONCELEBRACINĖS ŠV. MIŠIOS

Lietuvos Globėją šv. Kazimierą
meldžiame išgelbėti Lietuvą iš
Rusijos vergijos.

Visos organizacijos kviečiamos su
Vėliavomis ir Garbės palyda.
Tikintieji priima šv. Komuniją.

Po pietų 2.30 val. Melbourne Lietuvių Namuose
Adelaidės Teatras VAIDILA stato Premjerą

NE ŽEMĖS HORIZONTAI

iš šv. Kazimiero gyvenimo 3 veiksmų lyrinė drama,
kurią parašė Pranas Pusdešris.

Bilietai į vaidinimą \$ 5.

Visi lietuviai kviečiami į šias didingas
Šv. Kazimiero iškilmes!

ALK Federacijos Valdyba

Maskvos žingsnis atgal

Rusų imperialistinė politika yra charakteringa. Pagal Kremliaus strategiją, reikia žengti du žingsnius į priekį ir vieną žingsnį atgal, kad užtikrintų laiko bėgyje neabejotiną artėjimą prie galutinio tikslų: demokratinės pasaulio dalies sunaikinimo.

Po pasitarimo iš nusiginklavimo pasitarimų, bauginimų galimo atominio karo siaubu ir tvirtinimų, kad su Reaganu negalima susikalbėti, nes jis norįs tęsti Š. Amerikos apsiginklavimą net ir erdvėse. Po reikalavimų, kad Vašingtonas atitrauktų iš Europos savo Pershing ir Cruise raketas, jei nori, kad Kremliaus vadai su juo pradėtų kalbėti apie ginklų apribojimą. Staiga Maskva visus nustebino visišku elgesio pasikeitimu: sutikimu pradėti diplomatinis pokalbius su Š. Amerikos prezidentu, nežūrint, kad Maskvos reikalavimai nebuvo išpildyti.

Dar nuostabiau, kad ši permaina padaryta prieš prezidento rinkimus, kada ji aiškiai prisidės prie respublikonų balsų padaugėjimo. Kas galvojo, kad dėl Reagano kaltės yra nutrūkę ryšiai su Rusija, dabar dėka pačių sovietų pamatė, kad būta apsiriktą.

Kremliaus taktikos pakeitimą pravartu panagrinėti, nes jis neapsiriboją vien noru atnaujinti pasitarimus su Š. Amerika. Staiga buvo atleistas iš pareigų maršalas Ogarkov, generalinio Raudonosios armijos štabo viršininkas, kuris pasižymėjo savo kietumu prieš bendradarbiavimą su Vakarais. Jis norėjo, kad Sovietų Sąjunga būtų mėginti laimėti apsiginklavimo lenktynes ir tvirtino spaudoje, kad Rusija gali laimėti atominį karą prieš Vakarus. Greičiausiai, kad ir Korėjos lėktuvo nušovimas įvyko pagal minėto maršalo įsakymą.

Maršalo Ogarkov norai, kiek žinom, sutampa su Kremliaus siekimais. Taigi, jo atleidimui iš pareigų turėjo būti kokios nors rim-

Rašo Dr. Jonas Kunca

tos priežastys.

Sovietų sistemos specialistai Vakaruose sako, kad generalinio štabo viršininko atleidimas yra kovos dėl pirmos vietos Kremliuje pasėka. Bet iš kur toks sutapimas? Tuoju po minėto maršalo pašalinimo buvo paskelbtas Maskvos sutikimas pradėti pokalbius su Š. Amerika.

Kad Kremliuje eina rungtynės dėl Černenkos sosto paveldėjimo, nėra abejonių. Tarp pretendentų, atrodo, vyrauja nuomonė, kad apsiginklavimo lenktynėm gerų norų neužtenka. Rusijos nemoderniška industrija ir šlubuojanti ekonomija neduoda jokių vilčių sovietams jas laimėti. Šimtai bilijonų rublių, kuriuos Maskva išleidžia ginklų kalimui galėtų būti pavartoti gyvenimo lygio pakėlimui. Dėl maisto ir prekių trūkumo patys rusai nėra labai patenkinti. Dar blogiau su satelitais: jie reikalauja tampsnių ryšių su Vakarais, kol pati Rusija jiems negali ekonomiškai pagelbėti. Šiais metais vėl dėl "blago oro" Rusija turės pirkti dvigubą kiekį javų iš kapitalistinių kraštų ir mokėti auksu arba doleriais. Šita protingesnė politbiuro grupė su Gorbachev priešakyje paprastam ketvirtadienio posėdyje, kuriame Černenko nedalyvavo, atleido Ogarkov iš pareigų, greičiausiai dėl dviejų priežasčių: pašalino vieną priešingos "kietos" grupės konkurentą ir kartu stabdį santykių su Vakarais pagerinimui.

Ar nuosaikei laimės dabartinę Kremliaus vidaus kovą, parodys ateitis. Gi laike pasikalbėjimų paaiškės, kiek rimti yra Maskvos derybų vedimo norai.

Viena yra aišku, kad tik dėka tvirtos Reagano laikysenos paremtos Š. Amerikos karine jėga, Kremlius buvo priverstas pamiršti visus reikalavimus ir pradėti mėginti de-

rybų pagalba apstabdyti amerikiečių skubią apsiginklavimo pažangą, kuri galėtų privesti prie bevartiškumo rusų raketas ir kitus ginklus. Mat, Š. Amerika eina sparčiai į priekį su priešraketiniu šaudmenų ir spindulių mėginimu. Rusai iš patirties žino apie amerikiečių industrijos potencialą ir jį, atrodo, tinkamai įvertina.

Šį kartą toks staigus Maskvos politikos posūkis, kurio politbiuras net savo žmonėm skelbti neišdrįsta, yra ne eilinis žingsnis atgal. Tam būtų perdidelė kaina: susikompromituoti viduje ir užsienyje padarant staigią nuolaidą po tiek daug tvirtinimų, kad be Maskvos reikalavimų išpildymo, rusai niekad nesės prie derybų stalo ir padedant aršiam antikomunistui Reaganui laimėti rinkimus! Greičiausiai rusai pradės rimčiau kalbėtis, aišku, mėginami apgauti savo priešą, kaip padarė Jaltaje. Bet Reagan nėra Roosevelt ir taip lengvai nepakliūs į Kremliaus spąstus.

Vargu po šito žingsnio atgal Maskva suras progą tęsti savo seną taktiką ir paeiti du žingsnius į priekį. Jei ir toliau Vašingtonas laikysis tvirtos linijos, Rusija bus priversta padaryti dar daug žingsnių atgal ir net sugrįžti į savo tautines sienas.

Kai pradės jus persekioti viename mieste, bėkite į kitą. Mf. 10.23.

EUROPOS PARLAMENTAS BE PAVERGTO DALIES

Buvęs Čekoslovakijos komunistų partijos narys ir valstybinės televizijos vedėjas Jiri Pelikan, dabar Italijos socialistų deputatas Europos Parlamente, pažymėjo, kad ši asamblėja iš tikrųjų neturėtų teisės vadintis Europos Parlamentu, nes joje nėra atstovaujama visiems Europos kraštams. Centro ir Rytų Europos tautos šiam Parlamente neturi balso. Nėra įmanoma veiksmingai puoselėti Europos vienybės idėjos tik vienoje šio kontinento pusėje, kai tuo tarpu kitoje jo dalyje piliečiai yra persekiojami vien dėl to, kad išreiškia savo įsitikinimus, kurie nesiderina su valdžios pažiūromis. Pelikan pasiūlė, kad Europos Parlamentas įsteigtų žmogaus teisių komisiją, kuri savo veikla nuolatos liudytų, kad Rytų Europos tautos nėra užmirštos ir, kad dabartinis Europos padalijimas nėra laikomas galutiniu.

Krikščionis demokratų jungiantį Europos Liaudies partija specialia rezoliucija pasiūlė, kad Parlamente būtų palikta simbolinė tuščia vieta akademikui Andrei Sacharovui, kurį sovietinė valdžia grubiai persekioja už žmogaus teisių gynybą.

LRTV

REMK AUSTRALIJS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra: — Skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių kultūrinės apraiškas.

Fondą stiprinsime ir jį ugdydysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo sūrašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.
50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.

AL Fondo Valdyba

Kaip balta Virgo rožė

Juozas Almis Jūragis

Poeto Broniaus Žalio knygos pristatymui

Vienas aforizmų mėgėjas (Don Marquis) yra pasakęs: "Išleidimas poezijos knygos, tai lyg numetimas rožės žiedo lapelio į Grand Canyon prarają ir laukimas atgarsio". Tik pagalvokime - ir to Didžiojo Tarpeklio išpūdingumas garsus visame pasaulyje ir rožės žiedlapis yra nustabus gamtos inžinerijos kūrinys, bet, jiems susitikus, atgarsio nėra. Taip ne kartą atsitinka ir gerai knygai, susitikus su skaitytojų sluoksniais - nėra atgarsio. Broniui Žaliui sekasi geriau. Jo eilėraščių knyga "Apie žmones, žemę ir vėjus" jau susilaukė atgarsio užjūriuose - Amerikoje ir Kanadoje, net ir Lietuvoje. Štai ir mes čia šį sekmadienį esame atgarsis į poeto knygą. Mes patvirtiname, kad knygos mintys mus pasiekė.

Vokiečių klasikas Friedrich von Schiller yra pasakęs: "Kas nori poetą suprasti, turi pagyventi jo žemėje". Tai reiškia, kad, norint pažinti poetą, reikia su juo pabūti, pažinti jo aplinką ir jo sielą, kuri yra visos kūrybos šaltinis. Schiller'io minėtas pasakymas yra reikšmingas tuo, kad jis pabrėžia tą tiesą, jog be pastangų poeto nesuprasi ir nesuprasi jo kūrybinio darbo vaisiaus —

poezijos. Visiems mūsų darbams ir veiksmams reikia mūsų pastangų. Net ir šaukštui pakelti.

Schiller'is sakė: "Kas nori poetą suprasti", tuo lyg nurodydamas, kad yra ir bus žmonių, kurie niekada nekels kojos į poeto žemę, kuriems poetai ir poetų žemė visiškai nieko nebereiškia. Toks nusistatymas mūsų tarpe būtų labai apgailėtinas. "Talentai ateina iš tautos ir vargas tai tautai, kuri išbars to jų darbus į visus keturis vėjus" (Jurgis Jankus).

Bet mes, čia susirinkusieji, esame tie ypatingieji žmonės, tie smalsūs dvasios vertybių ieškotojai, kurie norime poetą Bronių Žalį ir jo poeziją suprasti. Mes ieškome kelio į jo žemę, į jo karalystę. Tikroji poeto karalystė yra jo paties siela - visuma jo asmenybės: protas ir pašamonė; sapnai, svajonės ir dvasinio toliaregiškumo įžvalgos; visa tai, ką jis yra iš savo tautos paveldėjęs, ką auklėjimu ir gyvenimo patirtimi įsivaivinęs; ką yra gyvenime surinkęs ir sulėjęs savo kūrybinės sąmonės žaidre. Ir štai poetas visą savo sielą, visą save sudėjo į poezijos knygą. Toji knyga taip pat yra jo dvasios karalystė.

Kiekvienas iš mūsų, patys to neįsąsąsą, iš prigimties esame paženklinoti poezijos žaibu, ir jo pėdsakai yra mūsų dvasioje likę. Dėl to lietuvių sielai yra įgimtas lyriškumas, jausmingumas, linkimas į gilius išgyvenimus. Kiekvienas iš mūsų poeziją priimame skirtingai. Surandame kiekvienas vis kitokias jos interpretacijas, kurios nustebintų kiekvieną poezijos knygos autorių. Yra nepaneigiamas tiesa, kad kiekviena knyga kalba, arba bent turėtų kalbėti, pati už savę. Už savę kalba ir poeto Žalio knyga bendražmogišku temų įvairumu. Kūrybinėm pastangom poetas knygą išaugina ir pagimdo, bet gyvą ją padaro tik skaitytojai. Kaip vėjas pabudina iškeltą vėliavą ir parodo jos spalvas, taip skaitytojai pabudina knygos mintis ir vaizdus, savo dvasia juos susildo ir yra tikrieji knygos įvertintojai. Be skaitytojų knyga yra gimusi negyva.

Pabandykite visi kartu, pasitikėdami savo nuojauta ir asmenišką literatūrinių vertybių supratimu, iš naujo pergaltvoti, apie ką poetas rašo. Pabandykite atsekti, kaip poeto širdyje prabėgančio laiko ir pasaulio spalvos virsta eilėrašciais, kaip jis išsako savo vidinį nerimą ar dvasioje nebetelpantią palaimą. Kokių būdu gyvenimas ir jo apraiškos poetui tampa minties išsišakojimais, vaizdais, jausmo prasiveržimais, nes poezija yra

Tautos Šventė Adelaidėje

(Tęsiny)

JO PRAKILNYBEI DR. PAULIUI JATULIUI

Šv. Kazimiero Kolegijos Vicerektoriui

Kunigystės 50 Metų Jubiliejui.

Štai širdys suvirpo lyg radijo bangos.
Ir per pasaulį aidi jų gandas —
O gal sugaudė ypač varpai Vabalninko —
Kad ne vien garsieji atlaidai Rožančiaus,
Bet ir kunigo Pauliaus Jubiliejaus šventė!

50 Metų "Ad Altare Dei" —
Didžiai prakilnus - brangus Jubiliejus!
Jis mena ryžtingus siekius jaunystės
Ir darbų eibes - aukas be skaičiaus!
Veikla - raštija - mokslo lobių metal —
Brangesni už deimantą 50 karatų!

Tad Tave apgaubiam ir meile ir šlove,
Ten Tėvynės sūnūs, mes klajūnai broliai!
Ypač nuosirdžiai šiltą ranką tiesiam —
Tolių atskirti Broliai Australiečiai!
Mes lyg ir buvę darbų talkininkai —
Kad ir žagre medine Tavo arimams —
Kristaus - apaštalo darbų laukuose.

Tačiau žinoki, miels kunige Pauliau,
Tavo žingsniai ir žodžiai čia nenutilę.
Nebeužpustė jų dykumų smėlis,
Nė marių bangos, nors buvo įtūžę.
Gyvai jauges esi mūs Broli, —
Neatskirsi laikas Tave nė toliai!

Esi Tu Romoj Ambasadorium mūsų —
Ir australiečius vis globoji iš dūšios —
Ko beieškotų - kas jie bebūtų —
Tai Piligrimai - "Šventai pakūtai".

Dar kartą sveikinam, mielas kunige Pauliau.
Ypač jau tapęs pagarbū Prelatu!
Karūnos linkim Kazimiero Švento,
Globos Vabalninkų Marijos Rožančiaus!

Pakiliai giedam "Plurimos Annos",
Nuo Adelaidės slėnių - kalnelių,
Per Melbourną ir Sydnėjaus didingo uosto —
Visi pas Tave į amžių Romą
Prie visų mylimo Šventojo Sostol
Ir keliam taurę pagarbaus tostol

Visų Confratūrų - parapijiečių - visad su Jumis, nors ir aukštaičiu!

Kun. Petras Butkus

Rugsėjo 8-tos vakare LK Centro salėje Adelaidės ateitininkų suruoštas Jaunimo Koncertas buvo visų dėmesio centre. Tai ateitininkų tradicija Tautos Šventėje suburianti lietuvišką jaunimą jau 26-tą kartą. Ir šį kartą jų buvo programon surinkta gražus būrys - apie 50. Vakaro programos organizavimo ir paruošimo pagrindinius darbus taip pat "tradiciniai" atliko p.p. Kubilių šeima.

Kada buvau paprašytas Koncertą aprašyti, prie to buvo prijungtas ir antras prašymas - jaunimo pasirodymų nekritikuoti, nes kitais metais būsią jį sunku priprašyti. Abejoju, ar jaunimas nori tik glostomas pabūti, ypač tie, kurie patys jaučia, kad dėl nepakankamo pasiruošimo jie to paglostymo neužsitarnavo. Argi jie koncertą aprašantį laiko žlibu ir kurčiu? Tiek to. Grįžkime prie programos.

Pradėsiu nuo muzikalios p.p. Pocių šeimos, kuri dviem išėjimais leido pasireikšti savo 6 metų amžiaus Jonukui pianinu, violenčele ir smuiku, abiem tėvams - Aleksandriui ir Margaretėi įvairiais instrumentais pritariant, arba sudarant trio. Jonuko muzikalumas nuostabus. Wunderkind. Tik kai kurie groti dalykai kartojimais buvo per daug išstęti, o tėvelio žodinė "introdukcija" - bereikalingas balastas.

"Žilvino" šokėjų grupės, vadovaujamos V. Strauko, pašoko keletą tautinių šokių. Jaunesniųjų grupė, dar ne visiškai palikto vaikystės lukšto varžomais judesiais, mieli, kaip ir pūkuotas viščiukas. Vyresniųjų grupė - jėga, susišokimas, jaunystė. Tai reprezentacinė grupė pilna to žodžio prasme.

Pianistės M. Dumčiuvienės (ir Arvydo) atžalos Venessa ir Ilona pianinu parodė savo pirmuosius grakščius žingsnius mamytės pėdomis. Pianinu taip pat skambino Linas Pocius ir Lola Valulytė, kuri šioje srityje tikrai toli pažengusi. Deklamacijomis dalyvavo Loreta Jablonskytė, Linas Pocius ir Sietynas Kubilius. Sietynas, neturintis deklamacijoje sau lygaus Adelaidėje, atrodo, ir šį vakarą liko nepalengtas.

Fleita grojo Rasa Pociūtė. P. Juras novelė labai silpnais balsiškais skaitė Lina Jablonskytė ir Birutė Stalbitė. Rašinėlį "Kodėl mokausi lietuviškai?" skaitė Aldona Bernaitytė. Linksma scenos vaizdelį "Ir kas iš to?", parašytą Pr.

Pusdešrio, nuotaikingai suvaidino Audra Milen, Irena Petkūnaitė ir Angelė Snarskytė. To paties autorius kitą scenos vaizdelį šv. Kazimiero tema "Vilniaus varpininkas" kluddami sunkiai išnešė Anita Baltutytė, Paulius Dunda, Jonas Kazla ir Linas Pocius. Vaizdelius režisavo E. Varnienė.

Vakaro programos Šatrija buvo Petro Raškausko solo dainos ir arijos. Ilgesnį laiką negirdėtas jaunas dainininkas šį kartą klausytojus maloniai nustebino padaryta balso pažanga, ypač gražiu jo išlyginimu aukštuosiuose registruose ir atarsta savyje balso jėga. Seniau kalbėjome apie solisto tinkamumą mažajai - operetinei scenai, šiandien kalbas galime kreipti jau link didžiosios - operos scenos. Prie to gražaus P. Raškausko pažangos šuolio, greičiausia, prisidėjo dabartinis jo mokytojas Bill Banford, kuris ir šiame koncerte buvo jo dainų tobulas akompanuotojas.

Programą vienumon Pr. Pusdešrio parašytais tekstais surišo vakaro sujungėjos Anita Baltutytė ir Lina Jablonskytė. Pertraukos metu dalyviai ir svečiai buvo pavaišinti Vingros Rupinskienės suorganizuotame bufete kava, pyragais ir karštu vynu.

Zengus 10 žingsnių atgal ir vakaro programą apžvelgiant vienu žvilgsniu, reikia nuosirdžiai pasidžiaugti jo turtinga, įvairia ir daugumoje gerai paruošta programa, o ypatingai tokiu būriu aktyvaus jaunimo, kurį ir tenka pamatyti tik Jaunimo tradiciniuose koncertuose. Pagarba ir dėkingumas ruošėjams ateitininkams. Aprašymo užsklandai tik vienas patarimas programos ruošėjams ateičiai, kurį norėčiau pabraukti trims brūkšniais - reikia vartoti garsintuvus, nes daugelio silpni balsiukai nepasiekia ypač toliau salėje sėdinčių. Pr.P.

(Bus daugiau)

Iš Lietuvos Vakarus jau pasiekė trys nauji Lietuvos pagrindinio savilaidos žurnalai: "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" Nr. 63, 28 puslapių, skirtas pagerbti 50 m. jubiliejui nuo I Lietuvos Eucharistinio Kongreso ir tautos pasiaukojimo Švenčiausiajai Jėzaus Širdžiai. "Aušros" Nr. 40 ir 41, 26 ir 27 puslapių.

veržimasis į naujus plotus, iškėlimas neįprastų klausimų ir atvirumas taip pat neįprastais atsakymams.

Bronius Zalus yra autentiškos poetinės prigimties žmogus, išaugęs lietuviškoje kultūroje ir tos lietuviškosios dvasinės kultūros neatsižadėjęs dėl modernizmo mados poezijoje. Knyga "Apie žmones, žemę ir vėjus" yra junginys sudėtingų temų, kuriomis autorius beveik dienoraštinio atvirumu paliudija vidinį savo pasaulį, ar savo paties išgyvenimus, tartum lancetu, bando atverti ir pažadinti kitų jau prigestančius likiminius išgyvenimus, ar stengiasi pažadinti nieko neužmirštančią bendrąją tautos atmintį, pažarstyti tautos didžiulio kartų skaičiaus sukauptas dvasines ugnies žarijas.

Poeto mintys išsiskleidžia tarsi trijose skirtingose epochose: už žinomos istorijos ribų stovinčioje gilioje tautos praeityje; laimės eroje, kaip jis vadina savo jaunystės laiką, praleistą laisvoje tėvynėje; ir dabartyje, kurios dienių saulėtame skambėjime dažnai pasigirsta buvusios laimės eros aidai. Žalus godžiai domisi archeologija. Yra gerai į ją išsikaitęs. Proistorėje jis gyvena taip jaukiai, kaip ir savo paties troboje. Giliosios praeities vaizdai užvaldo jo vaizduotę. Jam nesunku susižavėti žilosios senovės laikmečių

spalvomis, pajusti nuotaikas ir išgyvenimus mūsų protėvių, kada jie atskiromis gentimis dar urvuose gyveno, ir ugnis jiems buvo šeimos - giminės gyvenimo centras - dievų dovanotas gėris. Gyvas dingusių laikų pojūtis leidžia Žalui pajusti, kad ir tada, kada dar nebuvo senosios gamtinės religijos dvasiškių kirvių ir vaidilų, žmogus vienias stovėjo prieš gamtos gaivalus ir ieškojo sau atramos, jam nesuprantamųjų galių palankumo. Ugnies garbinimas - pati ankstyviausioji senosios lietuvių religijos užuomazga. Fantazijos polėkyje, supindamas mitą su tikrove, poetas sukūrė įsimintiną eilėrašį "Priešistorinės moters malda ugniai".

Toks pat vaizduotės skrydis į amžių glūdumas pagimdė dvi giesmes "Aestiorum Gentēs", kuriose literatūriniais vaizdais atkuriamas aiscijų giminių persikėlimas iš senosios pirminės protėvynės į žemes prie Baltijos jūros krantų. Mūsų protėvių protėvius aiscius poetas, su dideliu istoriniu budrumu išžiūrėjęs, mato kaip veržiasi, drąsūs pionierius, naujų, nepažįstamų teritorijų tyrinėtojus. Ir jie, kaip Adomas Rojuje, kūrybingai duoda vardus užtiktiems vandenims, kalnams ir miškams, visur pakelyje palikdami savo kalbos pėdsakus. Praeities rimtimi atauti eilėraščiai "Senovės dainius" ir "Milžinka-

pis". Milžinkapis - tai kalnelis aukštaičių lygumoje. Jis stovi iš visur matomas, tarsi reikšmės nenustojęs ženklas anų nebeatmėnamų laikų, kada "milžinai už aukštaičių žemę kovė". Į apylinkės žmonių gyvenimą jis įsiterpia taikaus vaiduoklio - senovės kario išpūdingais pasirodymais.

Poetas nepaprastu žemdirbio instinktu jaučia ryšius, jungiančius žmogų ir gimtąją žemę. Jaučia ryšius su seniai išmirusių kartų žmonėmis. Gamtos artumoje gyvenančio žemdirbio sąmonėje gyvenimas ir mirtis - vienareikšmiai žmogaus būties procesai. Žmogus ir grūdus sugrįžta žemėn, kad vėl iš jos pakiltų. Tokioje filosofijoje, tokiame daiktų sąrangos supratime auga ir preities giliosios šaknys ir kraunasi ateities žiedai. Poetui taip pat žinoma mirusių artojų meilė tiems laukams, kuriuose praėjo ir pražydėjo jų žemiškasis gyvenimas. Tokie svarstymai prasimuša į pirmą planą eilėraštyje "Vėlinių naktis artojų žemėje". Taip pat ir eilėraščiuose "Kalbu apie takus į praeitį" ir "Rugiapjūtės rytas", kuriuos čia tuoju išgirsime.

(Bus daugiau)

Jaunimo sekmadienio spektaklis

Melbourno Lietuvių Namuose rugsėjo 30 d. popietę Lietuvių Jaunimo Sąjunga suruošė spektaklį. Prisirinko pilna salė lietuvių, daugiausia jau vyresnės kartos, žėniant buvo gaunama atspausdintos programos, kur artistų buvo pilni vardai, o pavadžių tik inicialai, tai ne visus pagal pavardes galėjom pažinti. Pelnas ejo VI PLJ Kongresui Australijoje.

Spektaklį pradėjo Algis Karazijs. Jis gyvai kalbėjo, nors nebuvo pasipuošęs ir vis dešine ranką dažnai laikydamas kelnų kišenėje, už mezgė gyvą ryšį su publika. Programai praversti iškviėtė Petrą Kružą. Spektaklio eigoje Petras nuste-bino savo teatrališkais gabumais. Jis apsirengęs baltu, dailiu kostiumu, tikras džentelmenas, pristatinė jo artistus, dažnai įpynė po linksmą pasakojimą, panašiai kaip televizijoj įdomių parengimų gabūs vedavojai. Cia sužibo Petro talentas!

Jaunimo orkestras, pasivadinęs "Benda" grojo gana triukšmingai. Dainuojant Virginijai Bruožytei ir Loretai Čižauskaitei "Kengūrų Sambą", maža jų žodžių buvo galima išgirsti, būgnui ir gitarom užslopinant. Bet tai pasitaiko ir Australijos Operoj, kai orkestras uždengia solistus. Audra Šimkutė, pasipuošusi labai puošniais tautiniais rūbais, sušvito savo Pasakos pristatymu, ypač savo nisyklinga lietuvių kalba. Tautinį šokį "Gaidys" paško tautinių šokių jaunųjų grupė "Malūnelis", o patį gaidžio vaidmenį atliko Algis Vaitiekūnas. Tai esteinio pasigrožėjimo jaunųjų še-cėvras. Daug humoro sukėlė sovietinės Mutinės vaizdelis, kai aerodrome KGB krato atvykusius užsienio keleivius. Smuiku dvylikametis Ričardas Radas pasmuikavo lietuviškų melodijų - Neverk sesyte ir Du grenadierius. Jis turi ypatingai gerą klausą ir smuiko grojimo talentą! Loreta Čižauskai-

KANADOS LIETUVIŲ DIENOS

Šiomet jos vyko Hamiltono mieste spalio 5-7 dienomis. Pirmą dieną atidaryta Me o paroda, vakare Dramos vakaras, Toronto "Aitvaras" vaidino Antano Rūko "Vieno kiemo gyventojus". Jaunimo susipažinimo vakaras vyko Jaunimo Centro salėje. Šeštadienį vyko Ledo rutulio ir Krepšinio rungtynės, Golfo varžybos, Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos atstovų suvažiavimas, atidarymas Lietuvių Tautodailės instituto parodos ir vakare Didysis balius - pasilinksminimas, į kurį įėjimas \$ 10. Paskutinę dieną, sekmadienį, spalio 7 d. iš ryto vyko Krepšinio rungtynės, po pietų Katalikų pamaldos katedroje, Evangelikų pamaldos Luteronų bažnyčioje ir po jų atidaroma Lietuvių Tautodailės paroda. Pavakare vyko koncertas, kurį atliko Kanados lietuvių įvairių kolonijų chorai. Įėjimas į koncertą buvo po \$ 10, studentams po \$ 8. Kanados Lietuvių Dienos yra visiškai skirtingos nuo mūsų Australijos Lietuvių Dienų.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Valentinas Čižauskas, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 38 Coghlan St. Niddrie Vic. 4042.

tė su orkestro palyda padainavo Paskutinį sekmadienį. Gražiai skambėjo jos balsas. Vėl humoristinis vaidinimas "Interview" su paskutiniais Rusijos prezidentais. Figūrinių tango šokių plastikiškai atliko Rožė Makarevičiūtė su Andriumi Vaitiekūnu. Dueta "Jaunimėli kaip smagu", padainavo Virginija Bruožytė ir Birutė Kymantienė, joms pianinu palydėjo Zita Prašmutaitė.

Koncerto antrą dalį pradėjo Brigita Karazijsienė ir Rimas L. trumpu vaizdeliu Stotyje. Birutė Prašmutaitė padainavo solo Ruginuose. Gėrėjomės Birutės gražiu dainavimu, jai pianinu palydėjo jos sesutė Zita. Kitą scenos vaizdelį atliko Seni draugai - Algis K., Andrius P., Jonas M., Eugenijus B. - prie nugėrimo jie prisiminė kas buvo prieš 40 metų. Virginija Bruožytė padainavo Saulėlydis Tėviškėj, pianinu akomp. Zita Prašmutaitė. Virginijos balsas kas kartą įgauna vis gražesnę atspalvį, lengvi pasažai tarp aukštesnių ir žemesnių registrų žymi jos konservatorijos studijas! Bethoveno Sonatą paskambino Danielius Kesminas. Iš jo išsaug geras pianistas, - atliko pora kūrinių. Su orkestro smarkia palyda keli jaunuoliai atliko "Jaužinios" reklaminį pristatymą. Tuo ir baigėsi programa.

Spektaklio programoje pasirodė virš 30 artistų, užkulių darbą atliko dar kiti 15. Programa įvairi, įdomi. Lietuviškas jaunimas pasirodė gabus savo pasirinktu kūriniu atlikimu. Tai buvo tikras talentų koncertas, kokius čia anksčiau suruošdavo moksleiviai ateitininkai. Šįkart pasireiškė nauji talentai. Jei ir toliau jie dirbs - sulauksime rimtų meninių pajėgų. PD

TALINE STREIKAVO SUOMIAI

Europoje išeinantis amerikiečių dienraštis "Herald Tribune International" praneša, kad apie keturi šimtai suomių darbininkų, dirbančių Talino uoste, Estijoje, praėjusią savaitę paskelbė dviejų dienų streiką, protestuodami prieš žemą darbo atlyginimą ir reikalaudami jį padidinti. Būdinga, kad dviejų dienų streiką Taline paskelbė suomiai darbininkai, kaip pažymi laikraštis, priklauso vienintelei nelabai gausiai komunistų kontroliuojamai suomių profesinei sąjungai - darbininkų statybininkų federacijai. Amerikiečių dienraštis pažymi, kad Taline dirbantys suomiai darbininkai jau praeityje kelis kartus buvo nutraukę darbą protestuodami prieš žemą darbo atlyginimą.

LRTV

ŠV. RAŠTAS VAIKAMS

Popiežiaus Jono Pauliaus II-jo apaštalinio vizito Pietų Korėjoje proga ir ryšium su krikščionybės įvedimo Korėjoje dviejų šimtų metų sukaktimi, Vakarų Vokietijoje veikianči tarptautinė organizacija "Kirche in Not" - Pagalba vargstančiam Bažnyčiai, - išleido Sventojų Rašto vaikam vertimą į korėjiečių kalbą. Knyga yra atspausdinta 150 tūkstančių egzempliorių tiražu. Vaikam skirta Sventojų Rašto knyga iki šiol jau yra išleista dvidešimčia kalbų, jų tarpe ir keilomis Centro bei Rytų Europos kraštų kalbomis. Pagalbos vargstančiam Bažnyčiai organizacija rūpinasi visokeriopa padėti komunistų valdomo Rytų Europos kraštų ir vadinamo Trečiojo pasaulio katalikams. Organizacijos veiklai finansuoti šimtai tūkstančių geradarių visame pasaulyje kasmet surenka arti 50 milijonų dolerių.

SOL. ANTANAS KEBLYS

Klasikinės ir laisvos kompozicijos dainos lietuvių kalba. Muzikinę orkestrinę palydą sukūrė komp. A. Stankevičius. Kasetės forma išleido Vilnius Records Kanadoje. Kasetę galima užsisakyti pas patį solistą, kaina \$ 10, paštu persiuntimui pridėti dar \$ 2. Užsakymus su čekiu siųsti: Mr. Antanas Keblys, 3505 St. Famille St. 1009. MON TREAL QUE H2X 2L3, Canada.

Kanados katalikų savaitraštis "The Catholic Register" plačiai paminėjo Šv. Kazimiero Jubiliejų Lietuvoje ir įvairiuose pasaulio kraštuose.

RELIGINIAME GYVENIME

= Kroatijos visose katalikų bažnyčiose buvo pravedtos padėkos paraldos už sėkmingai praėjusį kroatų tautinį eucharistinį kongresą, vykusį kroatų tautinėje šventovėje Marija Bistrica rugsėjo 9 d. Dalyvavo apie 400.000 tikinčiųjų iš Kroatijos ir visos Jugoslavijos. Tai buvo svarbiausias įvykis kroatų katalikų bažnyčios šio šimtmečio istorijoje, kuriuo užbaigtas krikščionybės įvedimo Kroatijoje 13 šimtmečių sukakties minėjimai. Kroatijos vyskupai išreiškė viltį, kad ši sukaktis paskatins visus tikinčiuosius atnaujinti ištikimybę Kristui ir Bažnyčiai priesaiką, ugdyti ir stiprinti tautoje paveldėtąsias krikščioniškas vertybes.

= Roma. Popiežius Jonas Paulius II pranešė, kad spalio 10 d. vyks į Saragozos miestą Ispanijoje, ten aplankys garsiąją Pilar Dievo Motinos šventovę. Sekančią dieną nuskris į Santo Domingo, kur išbus pusantros dienos, aukas iškilmingas šv. Mišias, susitiks su žmonėmis. Paskui skris į Puerto Rico, kur taip pat aukos šv. Mišias, susitiks su vyskupais ir įvairiom kitom grupėm. Spalio 12 d. vakare išskris atgal į Romą.

= Roma. Įvairių pasaulio kraštų vyskupų konferencijos ypatingai rūpinasi, kad katalikiškasis jaunimas reikiamai pasiruošų kuo plačiausiu mastu praversti Jungtinių Tautų Organizacijos paskelbtus Tarptautinius Jaunimo 1985 Metus. Tam tikslui yra sudaromos specialios komisijos, kurių rėmuose Jaunimo Metų pravedimo įvairiuose kraštuose programa. Indijoje jau sudaryta komisija pradėjo savo veiklą, organizuodama įvairiose krašto vietovėse specialius jaunimui skirtus suvažiavimus Tarptautinių Jaunimo Metų pasiruošimui.

= Indijoje 50.000 maldininkų minia dalyvavo Kairatabado Marijos Ligonų Sveikatos atlaiduose per 11 dienų. Tikinčiųjų minios kasdien dalyvavo šv. Mišių aukoje ir procesijoje. Nuo ankstyvaus ryto maldininkai rikiavosi prie Marijos statulos nešdami gėles, kokosų palmių vaisius ir žvakes. Paskutinę dieną buvo surengta masinė procesija, dalyvavo net ir musulmonų grupės. Ši šventovė buvo pastatyta 1954 metais, kasmet sutraukia vis gausnes maldininkų minias.

= Apaštalu Sosto ir Vengrijos vyriausybės susitarimo aktui šiomis dienomis suėjo 20 metų. Vatikano dienraštis šią sukaktį pažymi, kad susitarimas sudarė sąlygas palengvinti Bažnyčios veiklą Vengrijoje ir tas susitarimas gali būti pavyzdžiu ir kitiems komunistų valdomiems kraštams, tačiau Maskva nevisur tai leidžia ir už viešą krikščionybės praktiką smarkiai baudžia kaip Lietuvoje.

= Religinės laisvės kongresas vyko Romoje rugsėjo 3-6 dienomis, dalyvavo per 300 religinio ir politinio pasaulio atstovų iš įvairių kraštų. Kongreso programoje buvo svarstoma ir tai dėl ko Sovietų Sąjungos vyriausybė neleido popiežiui Jonui Pauliui II aplankyti Lietuvos Vatikano atstovas vyskupas Schotte aiškino kokiū būdu religinė laisvė yra visų kitų žmogaus laisvių bei teisių paveikslas. Žmogaus orumas, jo atgamtiškumas kyla iš Dievo. Ginti religinę laisvę, garantuoti žmogaus laisvę privaciai ir viešai išreikšti savo asmens orumo religinę apimtį reiškia pripažinti žmogaus asmens vidinę neperleidžiamą ir neatimamą laisvę.

DLK Vytenio Šaulių kuopa maloniai kviečia visus tautiečius į rengiamą

BALIŲ

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

spalio 13 d. šeštadienį 6.30 val. vak.

Gros Melbourno Jaunimo kapela; skanūs užkandžiai; loterija

Įėjimas \$ 8, įskaitant vakarienę, asmeniui.

Vietas iš anksto užsako Zigmąs Augaitis, telef. 29 4721, Jonas Vizbaras, telef. 744 2210.

Pusę pelno skiriama jaunimo veiklos paramai.

Valdyba

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Šv. Kazimiero Jubiliejų minėsimi sekmadienį, spalio 7 d. Bus iškilmingos koncelebracinės Mišios. Atvyksta ir Adelaidės naujasis lietuvių klebonas kun. Juozas Petraitis MIC.

Visos organizacijos kviečiamos pamaldose dalyvauti su vėliavomis, pagerbiant Lietuvos patroną šv. Kazimierą jo 500 metų mirties jubiliejuje. Po pamaldų 2.30 val. Lietuvių Namuose vaidinimas apie šv. Kazimierą, trijų veiksmų lyrinė drama "Ne žemės horizontai", kurią sukūrė Pr. Pusedėris. Vaidins Adelaidės teatras Vaidila.

Bažnyčia spalio mėnesį visus tikinčiuosius kviečia Marijos garbei kasdieną sukalbėti Rožančių, - neatsilikime ir mes, prašydami Marijos, kad išgelbėtų Lietuvą.

Gyvojo Rožančiaus nariai spalio mėnesį meldžiasi, kad Rožančiaus kalbėjimas būtų gyvas mūsų lietuvių tarpe.

Susirinkimas Gyvojo Rožančiaus, Naktinės Adoracijos būrelio ir Marijos Mėlynosios Armijos sąjūdžio narių spalio 13 d., šeštadienį, 6 val. vak. Parapijos Namuose Kensingtone. Šv. Mišios narių intencija, Dvasios Vado žodis, paskaita, einamieji reikalai, arbatėlė. Spalio mėnesį sekmadieniais Rožančiaus kalbėjimas prieš pamaldas 15 minučių - praneša vadovas Pijus Vaičaitis.

Alfonas Penkaitis, 62 m., Lietuvių Namų prižiūrėtojas, mirė rugsėjo 28 d. Palaidotas Fawknere krematoriume spalio 3 d. Laidotuvių metu už a.a. Alfonso Penkaitis šv. Mišias aukojo: O. Radzevičienė, NN., A. Bajoras, I. O'Dwyer, O. Szentimrey, A. Kelly, Akumbakas, Pr. G. Mikulčius, Nijolė Bartaška,

SYDNĖJUS

Sydnėjaus pensininkai atidžiai ruošiasi metinei pensininkų popietei. Popietė įvyks spalio mėn. 28 d. Lietuvių klubo patalpose. Tokia pensininkų popietė Sydnėje pirmą kartą buvo suruošta pereinamais metais. Atsilankiusieji buvo maloniai pradžiuginti ir nustebinti progamos įvairumu ir kitomis "prašmatnybėmis". Reikia tikėtis, kad organizatorės ir šiais metais neapvils atsilankiusių. Tai visi - pėsti ir važiuoti ruoškimės į pensininkų popietę. Savo dalyvavimu ne tik pagerbsime mūsų vyresniąją bendruomenės dalį, bet įdėsime vieną kitą dolerį ir į klubo kasą. Surinkti pinigai už įėjimą bus atiduoti klubui. Tad iki greito pasimatymo popietėje, o ten jūsų lauks įvairios staigmenos. E.V.

L. Bučelis, N. Latvys, A. Karašauskas, P. Bartaška, A. B. Duobai, H. Paškevičius.

Tėviškės Aidų baltos proga \$ 20 aukojo Henrikas ir Albina Petrauskai, \$ 5 NN., Petras ir Janė Mažyliai negalėdami atvykti į balių atsiuntė laikraščiu auką \$ 45. Elena Badauskienė spaustuvės raidynui \$ 10, Vladas Stuikevičius ALK Fed. Įgaliotinis Geelonge \$ 24. Ačiū jiems!

Antano Skėrio atminimui vietoje gėlių Tautos Fondui aukojo \$ 10 V. B. Vaitkai, - praneša TF izdinininkas A. Bajoras.

Mirė Juozas Aukštuolis 62 m. amžiaus. Rožančius sekmadienį 8 val. vak. Tobin Brothers koplyčioje, Malvern, 1382 High St. Laidojamas pirmadienį. Šv. Mišios liet. bažnyčioje 1.30 val. p.p. Palydimas į Fawknere kapines.

GEELONGAS

Spalio 27 d. 7 val. vak., šeštadienį, Geelongo Lietuvių Namuose yra šaukiamas metinis Geelongo Lietuvių Sąjungos Klubo narių ir rėmėjų susirinkimas sekancia darbotvarka: Susirinkimo atidarymas, prezidento pirmininko ir sekretoriaus kvietimas, mandatų komisijos rinkimai, pranešimai: pirmininko, kasininko, revizijos komisijos. Pranešimų diskutavimas ir metinės apyskaitos ir veiklos tvirtinimas. Naujos valdybos rinkimai - renkami iš penkių narių įskaitant ir vicepirmininkę moterų reikalams, o Revizijos komisija iš trijų narių. Klausimai ir sumanymai. Susirinkimo uždarymas.

Po susirinkimo tradicinė suneštinė kavutė ir pasilinksminimas prie plokštelių muzikos.

Nesusirinkus pilnam narių kvorumui numatytas susirinkimas įvyks prisilaikant Geelongo Lietuvių Sąjungos Klubo įstatų ir visi padaryti nutarimai bus laikomi tei sėtais. Valdyba maloniai kviečia visus narius ir rėmėjus atlikti tautinę pareigą gausiai dalyvaujant susirinkime, o vėliau prie suneštinių vaišių maloniai praleisti pavasario vakarą.

Geelongo Liet. S-gos Klubo V-ba

SPORTAS

Krepšinis

Varpo jaunieji krepšinininkai (žemiau 10 metų) vėl laimėjo rungtynes prieš Park Orchards. Dar nėra pralošę, stovi ketvirtoji vietoj. Varpas 18 - Park Orchards 9. Taškai: Levickis 6, Skimbirauskas 4, Petras 4, Sanders 4. A.S.

POSEDŽIAVO ALK FEDERACIJOS VALDYBA

Kaip kiekvienas krikščioniškas darbas yra pradedamas malda, taip ir mūsų posėdžiai. Maldą pravedė Federacijos Dvasios Vadovas kun. Pr. Vaseris, kurio Vardinės jau čia pat! Posėdis vyko Parapijos Namuose, kur yra Federacijos vyriausioji būstinė, spalio 1 d. vakare, nebuvo tik Vida Vaitiekūnienė, kuri labai rūpestingai slaugo savo mylimą vyrą Algį, bekojantį su liga. Siame posėdyje buvo aptarta daugiausiai tik einamieji reikalai: praėjusio Tėviškės Aidų baltos apyskaitos, pietų paruošimas ir artėjantis Šv. Kazimiero Jubiliejaus parengimas - spalio 7 d. iškilmingos šv. Mišios ir po pietų 2.30 val. Lietuvių Namuose Adelaidės Vaidilos teatro statoma premjera "Ne žemės horizontai". Kai daug kainuoja dekoracijų atvežimas iš Adelaidės ir pačių aktorių kelionė specialiu autobusu, jų iš

viso 17, tai ir įėjimas į vaidinimą po \$ 5, tik jaunimui iki 18 metų amžiaus įėjimas po \$ 3. Po vaidinimo artistams bus suruoštas jų pagerbimas uždaru pobūviu. ALK Federacijos suvažiavimas Canberroje gruodžio 30 d. ir visi katalikiškų organizacijų vienetai prašomi paskubėti prisiunčiant savo atstovų sąrašus Federacijos Valdybai!

PD

TĖVIŠKĖS AIDŲ BALIUS

Metinis Tėviškės Aidų balius vyko Lietuvių Namuose rugsėjo 29 d. vakare. Jubiliejinė salė buvo pilna svečių. Katalikių Moterų Draugijos ponios vienodai pasipušusios su šypsena aptarnavo svečius, įeinančius kiekvieną vaišino su vyno taurele. Grojo geras europietiškas orkestras. Ant staliukų vis atsirasdavo gerų ir skanių užkandžių. Loterijos staliukas švietė viliojančiais fantais. Susirinkusius pasveikino ALK Federacijos pirm. Valentinus Čižauskas. Čia buvo ir mūsų visų gerbiamas Bendruomenės pirm. Dr. Jonas Kunca su žmona, ALB Įgaliotinis A. Pocius su žmona, Federacijos įgaliotiniai - Sale Seniūnė E. Eskirtienė su vyru, Geelongo Bendruomenės pirm. Vl. Stuikevičius su žmona Elvyra ir atsivežtais svečiais, Skau

tų Džiugo tuntininkė Danutė Čižauskienė, Saulių kuopos pirm. J. Kvietelaitis su Šaulių stalu, niekuomet nepraleidžiąs Tėviškės Aidų baltos Savanoris Kūrėjas Adomas Uselis, nors sirguliudamas, Morningtono Seniūnas J. Kairys su žmona, ir daug kitų bendruomenės bei parapijos veikėjų, Tėviškės Aidų rėmėjų, bendradarbių. Karšta vakariene aptarnavo Kat. Moterų D-jos ponios, jos platino ir bilietus. Stasio Šiuškaus ir Lydijos Petrusėvičienės iškeptą vestuvinių aukštą raguočių ir varžytines paleido Edvardas Marganavičius ir daugiausiai įvaržė Irena O'Dwyer - iki \$ 72, atsiimdama laimėjimą dar pridėjo \$ 3. Taip maloniai ir nuosirdžiai praėjo šis Tėviškės Aidų balius.

PD

PADĖKA

"Tėviškės Aidų" balius Melbourne rugsėjo mėn. 29 d. buvo ypatingai skaitlingas ir praėjo labai geroje nuotaikoje. Širdingai dėkojame visiems baltos dalyviams, atvykusiems ne tik iš Melbourne, bet ir iš visų draugijos kampų, visiems svečiams ir visiems kuo nors prisidėjusiems prie šio baltos suruošimo ir parengimo.

Nuoširdus ačiū Melbourne Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos Valdybai ir visoms narėms, paruošusioms tokią skanią ir įvairią vakariene, taip gražiai ir maloniai aptarnavusioms baltos svečius.

Dėkojame visoms tortų kepėjoms, iškepusioms ir auksiosioms šiam baliui tokių skanių pyragų.

Dėkojame visiems loterijos fantų aukotojams: Kun. Pr. Vaseriui, kun. dr. Pr. Daukniui, dr. J. Kuncai, A. Vyšniauskienei, B. Tamošiūnienei, T. Jurgelaitienei, E. Eskirtienei, E. Čižauskienei, J. Žitkevičienei, V. Jasulaičiui, F. Sodaičiui, V. Sukevičiui, J. Kairiui, L. Pikeliui, H. Petrauskui, A. Pociui, K. Šimkūniui, J. Keblui; dėkojame L. Petrusėvičienei ir St. Šiuškui už raguočio iškepinimą.

Ačiū visiems.

ALK Federacijos Valdyba

PADĖKA

A. A. Feliksui MALECKUI mirus, nuoširdžiai dėkojame kunigams, visiems dalyvavusiems Rožančiaus maldoje, Laidotuvių Mišiose, palydėjusiems į kapines.

Sūnūs - Viktoras, Petras, duklė Ona ir visų šeimos.

MELBOURNO LIETUVIŲ KLUBO

BALIUS

Spalio 27 d. šeštadienį 7.30 val. vak.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Gros gera muzika, bus skani vakariene ir turtinga loterija.

Kaina \$ 10 nariams ir pensininkams, \$ 12 kitiems.

Stalus užsisakyti pas G. Statkų tel. 857 8502.

MELBOURNAS

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ
JAUNIMO SĄJUNGA

Vykdydama savo nutarimą skatinti jaunimą domėtis bei susipažinti su dabartine Lietuvoje padėtimi ir ateities perspektyvomis, Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga ruošia seminarą spalio 17 d. 7.30 val. Melbourne Lietuvių Namuose.

Pagrindiniu seminaro kalbėtoju yra pakviestas LaTrobe universiteto ekonomikos lektorius Dr. Michael Lawriwsky, kuris yra Australijos ukrainiečių organizacijų federacijos visuomeninių reikalų direktorius. Jis taip pat yra korektorius žurnalo "Australian - Ukrainian Review". Jo tema seminaras "Disidentinis judėjimas Lietuvoje ir Ukrainoje - problemos ir perspektyvos".

Kviečiame visus šiąme seminare dalyvauti, bet ypatingai laukiamas jaunimas. Seminaras įvyks Bendruomenės kambaryje, įėjimas nemokamas ir bus kuo pasistiprinti bei atgaivinti. Seminaras anglų kalba.

J. Mašanaukas

KULTŪRINĖ POPIETĖ

Socialinės Globos Moterų Draugija Melbourne ruošia kultūrinę popietę spalio 14 d., sekmadienį, 2.30 val. p.p. Lietuvių Namuose, Moterų seklyčioje. Popietėje bus rodomos skaidrės ir iš juostelės pasiklausysime "Zemaičio poemos", kuri yra gana įdomi. Vėliau kavutė. Kviečiame į popietę ir laukiame Jūsų.

Soc. Globos Mot. D-jos Valdyba

HOBARTAS

Bendruomenės gyvenimas bėga sparčiai lyg ir normalia vaga - pensininkai sensta, vaikai auga, sportininkai žaidžia, šokėjai illsisi, daugelis laukia metų pabaigos ir ruošiasi kelionei į Lietuvį Dienas Canberroje.

HELLP komitetas dar vis gyvas ir darbuojasi. Kas mėnesį susirenka pasitarti, seka politinius įvykius, nepraleisdamas progos įsiterpti, prisidėti ar komentuoti, kai kas nors paliečia Lietuvą, Pabaltijį ar Sovietų Sąjungą. Jau buvo paminėta mūsų spaudoje, kad "Baltic News" redaktorius Algis Taškūnas rugpjūčio pabaigoje lankėsi Melbourne ir skaitė paskaitą Monash universitete. Mažai kas pagalvojo, kad šis vyras, negailėdamas savo laiko, kruopščiai paruoštas ir suformuluotais pareiškimais atliko didelį darbą Lietuvos ir tautos reikaluose. "Baltic News" redakcinė grupė irgi savo darbą tebedirba ir laikraštis rugsėjo pabaigoje jau bus atspausdintas ir pradės plisti skaitytų tarpe. Ypatingai džiugu paminėti, kad Viktorijos HELLP skyrius - vos kelių pasišventusių žmonių būrelis - taip puikiai susiorganizavo ir tiesiog dešimteriopai plačiau skleidžia dabar "Baltic News". Atrodo, kad į NSW - Sydnejuje panaši pagalba kyla. Tai vis malonus paskatinimas nepailstančiam redaktoriui.

Čia dar lankėsi Fr. Gore, dabar jau pagarsėjęs kunigas revoliucionierius, kalėjęs Filipinuose ir iš ten dabar lyg ir išstremtas. Ir čia "BN" redaktorius surado progą jam įduoti informaciją apie Lietuvą ir jos

sąžinės kalinius ir kankinius. Reikėtų, kad mūsų žmonės naudotųsi progomis ir visur ir visiems palankiems ir nepalankiems pakištų žinių, informacijų apie Sovietų Rusijos daromas skriaudas mūsų tautai.

A. Kantvilas

NAUJI LEIDINIAI

Albinas Baranauskas PILIAKAL NIO SEŠĖLIS, romanas, Lietuviškos Knygos Klubas 1984 m., psl. 213, kaina \$ 8. Čia sušvinta nepriklausomybės metai su trumpom ekskursijom ir tolimesnę praeitį Barutininkų apylinkėse, kur garsus Pilėnų pilialkalnis.

Lietuvos globėjo šv. Kazimiero sukaktis, Religinis pasaulio lietuvių katalikų kongresas, Toronto, Ontario, 1984 m. rugsėjo 1 ir 2 dienai. Išleido organizacinis komitetas, psl. 60, gausiai iliustruota, turinyje kongreso reikšmė, sveikinimai, programa.

Laiškai Lietuviams, religinės ir tautinės kultūros žurnalas, liepa - rugpjūtis. Redaktorius J. Vaišnys SJ, leidžia Tėvai Jėzuitai Čikagoje.

Moteris, Lietuvių moterų žurnalas, leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Moterų Draugija, redaguoja Nora Kulpavičienė, liepa - rugpjūtis.

Bridges, Lithuanian - American News Journal, June, Metams USA \$ 5. Adresas: Bridges, 341 Highland Blvd. Brooklyn NY. 11207. USA.

Clevelande Lietuvių sodyba jau pastatyta ir registruoja gyventojus. Ji turi 82 butus su visais patogumais vyresnio amžiaus žmonėms pradedant nuo 62 m. amžiaus ir bet kokio amžiaus invalidams. Sodybos sklypas puspenkto akro. Sodybos pastatymu rūpinosi Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirm. Dr. A. Butkus, buvo gauta ir paskola iš Amerikos valdžios.

LIETUVIŲ RADIO

VALANDELES

ADELAIDE 5FM šeštadieniais 9 val. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmad. 11 val. ryto, pirmad. 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE kiekvieną ketvirtadienį 5.30 - 6 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWN (TEL. 708 1414)

Klubo valandos:

Pirmd., trečiad., ketvirtad., - - - - - 5 - 10 val.
ANTRADIENIAIS KLUBAS UŽDARYTAS
Penktadieniais - - - - - 5 - 11.30 val.
Šeštadieniais - - - - - 2 - 12.30 val.
Sekmadieniais - - - - - 12.30 - 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvirtad., penktad., ir šeštad. nuo 6 val.
Sekmadieniais - - - - - nuo 1 val.

Skanus ir pigus valgis KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ NUO 5.30 iki 8 val. ŠVEDIŠKAS STALAS - SMORGASBORD
Kaina tik \$ 3. Kviečiame visus.

Seimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus, kodėl ne Lietuvių Namuose? Kodėl nepasiteirauti? Skambinkite 708 1414.

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

FUNERALS OF DISTINCTION PTY. LTD.

17 RAILWAY PDE.

FAIRFIELD, NSW.

Tel. 724 5408. Veikia visas 24 valandas per parą.

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVES

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotuves sutvarkyti profesionaliai ir ramiai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

Tobin Brothers Pty. Ltd.
Funeral Directors.

North Melbourne: 189 Boundary Rd., 3051. 329 6144
Frankston: 232 Cranbourne Road, 3199. 789 6766
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road, 3046. 306 2044
Malvern: 1382 High Street, 3144. 509 4720
Noble Park: 505 Princes Highway, 3174. 546 7644

FILMŲ PASAULYJE

METROPOLIS

Retai amerikiečiai paima kokią seną vokiečių filmą, jį pradeda rodyti JAV. Gi Fritz Lang 1926 m. pagamintą filmą "Metropolis" ne tik 1984 metais pradėjo rodyti JAV, bet prieš tai begarsiai filmui davė "burną" - muzikos, dainelių; taip pat pridėjo spalvas. Pasikvietę išgarsėjusių filminių muzikų kompozitorių italų Giorgio Moroder, nuostabiai pagarsėjusių Hollywoodo, pasinaudojo jo kūryba; bet į Metropolitį įgrotos dainos netinka kitą mintį turinčiam vaikui, dainos skamba pragariais kūtėlių (hipių) balsais, nors tos dainuokos gal pardavinėjamos milijonais. Tai nei kiek nepakelia muzikinės vertės, gal priešingai: parodo, kad ja gėrisi jokio muzikalinio pojūčio neturintieji. Bežodė muzika vietomis gerai tinkanti, kaip mašinų garsai, minios triukšmas.

Filme "Metropolis" vaizduojami beteisiai darbininkai, siūbuojančiu lingavimu slinkdami link fabriko, arba vergiškai grįždami link žemyn nuleidžiamų keltuvų, kur tuoj ir jų namai. Bet štai - jauna moteris pasakoja apie Dievą, kitokį gyvenimą (filmas begarsis, teduodami paskiri posakiai). Pastebi didžiulių imonių šeimininkas, persekioja, nors prie maištininkų prisideda jo sūnus. Fabrikai sprogs, vanduo liejasi, bet pradedamas naujas gyvenimas.

Ar filmą gamindamas Fritz Lang mintyse turėjo kapitalizmą? Gal. Šiais laikais tinka ir komunizmo siaubui pavaizduoti. Pagaminta patraukliai, didele vaizduote, modernybėmis, viršinančiomis net šiuos laikus, kaip žmogystos padarymas, elektroninis gyvybe perduodant link roboto. Filmas, lyginant su šių laikų elgesiais, visiškai moralus, merginai į žandą švelniai pabučiuojantis rausta, gėdinasi, kai dabar bučiavimus vykdo pasibaisėtinais šlykščiais, ypatingai jaunuoliai. Šiais laikais filmuose, daugumoje, stengiamasi įnešti galimai daugiau blogumų, humaniškumą naikinančių motyvų.

Fritz Lang gimė 1890 gruodžio 5 d. Vienoje, Austrijoje. Jo tėvas architektas, bet sūnus pradėjo pašyti, rašyti filminius rankraščius. 1919 m. direktoriavo savo parašytam filmui "Halbblut" (Puskraujis). Greit pagarsėjo kitais filmais. 1933 m. po parodymo "Dr. Mabuse der Spieler", jį pasikvietė Vokietijos nacių propagandos ministeris dr. Joseph Goebels ir pareiškė, kad nuo dabar galės gaminti filmus tik griežtoje jų (nacių) priežiūroje. F. Lang bijojosi, kad naciai neišaiškintų jo motinos žydiškos kilmės, todėl tą pat dieną išvažiavo į Prancūziją. Pagamino daug filmų, mirė 1976 m. Beverly Hills, Calif. JAV. Fritz Lang, kaip filminis kūrėjas, tebėra išlikęs iki šių laikų, ir dabar stebėti jo filmus netgi įdomu.

Algirdas Gustaitis

Lietuvė muzikė Alice Stephens, pasižymėjusi savo mergaičių choru ir kita muzikine veikla, mirė Čikagoje rugpjūčio 3 d., sulaukusi 79 m. amžiaus. Ji 12 m. buvo Liet. operos Čikagoje chormeisterė, su savo mergaičių ir moterų chorais surengusi per 500 įvairių koncertų.